

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Р.Б. Кожухівська

«7» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Організація підприємницької діяльності
в сфері обслуговування»**

Освітній рівень: *перший (бакалаврський)*

Галузь знань: *24 «Сфера обслуговування»*

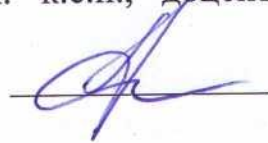
Спеціальність: *242 «Туризм»*

Освітньо-професійна програма: *«Туризм»*

Факультет: *менеджменту*

Робоча програма з дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання *спеціальності 242 «Туризм»* освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 11 с.

Розробник: к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

 Л.М. Малюга

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Протокол від "30" серпня 2021_ року № 1

Завідувач кафедри Л.В. Транченко
"30"серпня 2021року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту
Протокол від "31" серпня 2021 року № 1

Голова М.О. Гоменюк
"31"серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 242 «Туризм»	Рік підготовки: III-й
Змістових модулів – 3		Семестр: 6-й
Загальна кількість годин – 105		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,0; самостійної роботи студента – 3,5.	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: «Туризм»	Лекції: 22 год.
		Практичні: 24 год.
		Самостійна робота: 59 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою вивчення дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» є розгляд теоретичних та практичних питань, пов'язаних з підприємницькою діяльністю в Україні, надання студентам знань з основ підприємницької діяльності в сфері обслуговування, зокрема у сфері сільського (зеленого) туризму, як одного із складових соціально-економічного, сталого розвитку сільської місцевості.

Основні завдання вивчення дисципліни: вивчити види і особливості підприємницької діяльності в Україні та законодавчих основ підприємницької діяльності в сфері.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивчення дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» передуює вивченню таких дисциплін, як «Економіка та аналіз туристичного підприємства», «Організація сільського (зеленого) туризму», «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг у туризмі».

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **оволодіти** такими **компетентностями:**

загальні:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;

фахові:

- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління;
- розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;
- здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу;
- розуміння основних понять та концепцій сільського (зеленого) туризму.

Програмними результатами вивчення дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» є:

- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);
- знати і розуміти особливості розвитку сільського (зеленого) туризму, як одного із складових соціально-економічного, сталого розвитку сільської місцевості.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Загальна характеристика підприємницької діяльності

1. Сутність, ознаки, функції та принципи підприємництва
2. Передумови здійснення підприємницької діяльності
3. Суб'єкти і види підприємницької діяльності
4. Підприємницька ідея та механізм її втілення

Тема 2. Технологія заснування власної справи

1. Засновницькі документи
2. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності
3. Відкриття рахунку в банках
4. Ліцензування діяльності підприємства

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності

1. Організаційні одиниці підприємництва
2. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності
3. Одноосібне володіння, його переваги та недоліки
4. Товариство, його особливості
5. Корпоративна форма організації підприємницької діяльності
6. Соціальне підприємництво як форма організаційної діяльності.

Тема 4. Мале підприємництво у сільському зеленому туризмі

1. Економічна сутність малого підприємництва
2. Місце і роль малого підприємництва в економіці
3. Функції малого підприємництва
4. Державна підтримка малого бізнесу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВЕДЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тема 5. Бізнес-планування в діяльності підприємств

1. Сутність та функції бізнес-плану
2. Структура розробки бізнес-плану, його розділи
3. Технологія розробки бізнес-плану суб'єктів сільського зеленого туризму

Тема 6. Ресурсне забезпечення суб'єктів сільського зеленого туризму

1. Ресурси підприємства, необхідність і сутність управління ними
2. Сутність матеріальних ресурсів підприємства та система показників їх використання.

3. Організація процесу управління матеріальними ресурсами.

4. Процес управління запасами

Тема 7. Сутність та значення оборотних засобів

1. Оборотні кошти: сутність, склад та структура
2. Оборотність оборотних коштів та шляхи її прискорення

Тема 8. Витрати виробництва та підприємницький прибуток

1. Економічна сутність операційних та виробничих витрат
2. Формування цінової політики
3. Підприємницький прибуток та чинники, що впливають на нього

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади підприємницької діяльності						
Тема 1. Загальна характеристика підприємницької діяльності	11	2	2	–	–	7
Тема 2. Технологія заснування власної справи	11	2	2	–	–	7
Разом за змістовим модулем 1	22	4	4	–	–	14
Змістовий модуль 2. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності						
Тема 3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Соціальне підприємництво.	11	2	2	–	–	7
Тема 4. Мале підприємництво у сільському зеленому туризмі.	11	2	2	–	–	7
Разом за змістовим модулем 2	22	4	4	–	–	14
Змістовий модуль 3. Організація та ведення діяльності підприємств сфери обслуговування						
Тема 5. Бізнес-планування в діяльності підприємств	16	4	4	–	–	8
Тема 6. Ресурсне забезпечення суб'єктів сільського зеленого туризму	16	4	4	–	–	8
Тема 7. Сутність та значення оборотних засобів	14	2	4	–	–	8
Тема 8. Витрати виробництва та підприємницький прибуток	15	4	4	–	–	7
Разом за змістовим модулем 3	61	14	16	–	–	31
Всього годин	105	22	24	–	–	59

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади підприємницької діяльності		
1	Тема 1. Загальна характеристика підприємницької діяльності	2
2	Тема 2: Технологія заснування власної справи	2
Змістовий модуль 2. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності		
3	Тема 3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Соціальне підприємництво.	2
4	Тема 4. Мале підприємництво у сільському зеленому туризмі.	2
Змістовий модуль 3. Організація та ведення діяльності підприємств сфери обслуговування		
5	Тема 5. Бізнес-планування в діяльності підприємств	4
6	Тема 6. Ресурсне забезпечення суб'єктів сільського зеленого туризму	4
7	Тема 7. Сутність та значення оборотних засобів	4
8	Тема 8. Витрати виробництва та підприємницький прибуток	4
Всього		24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика підприємницької діяльності	7
2	Технологія заснування власної справи	7
3	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Соціальне підприємництво.	7
4	Мале підприємництво у сільському зеленому туризмі.	7
5	Бізнес-планування в діяльності підприємств	8
6	Ресурсне забезпечення суб'єктів сільського зеленого туризму	8
7	Сутність та значення оборотних засобів	8
8	Витрати виробництва та підприємницький прибуток	7
Всього		59

7. Методи навчання

Основний метод навчання – використання спеціальних консультативно-контрольних навчальних технологій під час проведення лекційних та практичних занять. Також застосовується поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій в освітньому процесі.

Тематичні лекції з використанням мультимедійних засобів; практичні заняття із проведенням дискусій; підготовка презентацій з використання сучасних програмних засобів; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури; консультації з викладачем та виконання

індивідуальних завдань через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

8. Методи контролю

Рейтингова система оцінювання, яка передбачає усне і письмове опитування; презентація науково-дослідних робіт; екзамен.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль								Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	100
5	10	5	5	20	10	10	5		

9.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінк а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» включає:

- освітню програму;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення;

Малюга Л.М. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» та спеціальності 242 «Туризм» освітньої програми «Туризм». Умань: Уманський НУС. 2021. 20 с.;

– завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання:

Малюга Л.М. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» та спеціальності 242 «Туризм» освітньої програми «Туризм». Умань: Уманський НУС. 2021. 14 с.;

Малюга Л.М. Методичні матеріали для виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Організація підприємницької діяльності в сфері обслуговування» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» та спеціальності 242 «Туризм» освітньої програми «Туризм». Умань: Уманський НУС. 2021. 11 с.;

- засоби діагностики знань та умінь студентів;
- завдання для підсумкового контролю знань;
- рекомендована література.

11. Рекомендована література

Базова

1. Верига Ю., Кулявець Н., Карпенко Є., Соболев Г. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
2. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n2582>
3. Галасюк С.С., Нездоймінов С.Г. Організація готельного господарства: навчально-практичний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2019. 203 с.
4. Гой І, Смелянська Т. Підприємництво. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 368 с.
5. Ковальська Л., Кривов'язюк І. Підприємництво і торгівля. Київ: Кондор 2018. 620 с.
6. Кривов'язюк І. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів. Монографія. Київ: Кондор, 2020. 172 с.
7. Кудла Н. Сільський туризм. Основи підприємництва та гостинності. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 152 с.
8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.91р. № 1023-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
9. Про затвердження Правил роботи Закладів (підприємств) ресторанного господарства: наказ Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України від 24.07.2002 р. №219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-02#Text>
10. Сотник І., Таранюк Л. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Суми: Університетська книга, 2018. 572 с.
11. Тягунова Н. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно-модульний курс. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 118 с.

Допоміжна

1. Власенко О., Зінчук Т., Данкевич В., Буднік О. Розвиток сільського жіночого підприємництва. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 158 с.
2. Ринок і ресурси споживчих товарів. / Офіленко Н. та ін. м. Київ: Центр навчальної літератури, 2011. 184с.
3. Лещук В., Кравчук О. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 504 с.
4. Малюга Л.М., Загороднюк О.В. Управління підприємствами готельно-ресторанного бізнесу в умовах конкуренції Економіка та суспільство. 2018. №17. С. 286-289. URL: <http://www/economyandsociety.in.ua>
5. Малюга Л.М., Загороднюк О.В., Півтрак М.В. Основні напрями підвищення якості та ефективності розробки і прийняття управлінських рішень. *Приазовський економічний вісник*. 2019. №4 (15). С. 94-98. URL: <http://www/rev.kpu.zp.ua>
6. Семенов В. Стандарти ISO серії 9000 як основа формування систем управління якістю на підприємствах сфери послуг. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*, 2020, 3 (72). С. 121-134.

7. Гончар Л., Беляк, А. Нормативно-правове регулювання діяльності підприємств готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. *Економіка та суспільство*, 2021. №26

8. Малюга Л.М., Загороднюк О.В., Терещук Н.В. Формування цінової політики готельних підприємств. *Інфраструктура ринку*. Вип. 53, 2021. С.51-55. URL: <http://www/market-infr.od.ua>

9. Підопригора Ю.А. Якість та відповідність продукції нормативним документам: принципи організації. *Наукові нотатки*, 2021, 71. С. 29-34.

10. Сидорук А., Чуєва, І., Управління якістю як фактор підвищення ефективності туристичних та ресторанних послуг в сфері міжнародного туристичного бізнесу. *Економіка та суспільство*, 2021. №29

11. Юрко І.В. Торгівельне підприємництво Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 232 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Аналітичні публікації з проблем гостинності. URL: <http://prohotelia.com.ua>.

2. Асоціація індустрії гостинності України <https://aigu.org.ua/>

3. Всесвітня рада з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org/>.

4. Державна служба статистики України : офіційний вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Державна туристична Адміністрація. URL: <http://www.tourism.gov.ua/>.

6. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація. URL: <http://3umf.com/doc/449/>.

7. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги URL: <http://www.kurortservice.-com/uploads/assets/file/per.pdf>.

8. ДСТУ 4269:2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів. URL: <http://www.ukrhotels.com/files/File/4269-2003.pdf>.

9. Економічний дискусійний клуб. URL: <http://edclub.com.ua/>

10. Система якості HACCP. URL: <https://certificant.org/haccp/>

11. Наукова бібліотека ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

13. Зміни в робочій програмі

Дисципліна читається вперше.